

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

✉: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@panasztestulet.hu

🌐: www.panasztestulet.hu

Ügyszám: FRP/520/2013/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

355/2013 (XI. 26.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2013. július 16-án előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 243/2013. (VIII. 28.) számú állásfoglalását a 2013. november 26-án megtartott zárt ülésén – Dr. Kádár András Kristóf testületi tag különvéleményével – hozott döntése alapján **hatályon kívül helyezi, és a panaszát**

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a B. városi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, illetve alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos 2013. július 16-án a Testület panaszbejelentő formanyomtatványát kitöltve, elektronikus úton terjesztette elő panaszát, kifogásolva a vele szemben foganatosított rendőri intézkedést. Panaszát 2013. július 18-án postára adott levelével megerősítette.

A panaszos 2013. július 12-én éjjélkor a B. településen található vendéglátóhely kültéri egységében tartózkodott ismerőseivel, mikor hirtelen 8-10 rendőr érkezett a helyszínre, majd nevük és rendfokozatuk közlése nélkül igazoltatták a panaszost és ismerőseit. A panaszos az intézkedés befejezését követően megkérdezte, hogy mi volt az igazoltatás oka, melyre azt a választ kapta, hogy azt általános szűrés okán foganatosították. A panaszos nem tartotta elfogadhatónak a rendőri magyarázatot, tekintettel arra, hogy tudomása szerint nem volt fokozott ellenőrzés érvényben, valamint igazoltatásuknak nem volt legitim célja. A rendőr

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

erre mindössze annyit mondott, hogy ezt a parancsot kapták. A panaszos túrhetetlennek tartja, hogy egy demokratikus jogállamban ilyen jellegű intézkedés előfordulhat, és nagy létszámú rendőri erőkkel megfélemlítsék a kulturáltan szórakozó embereket.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) 2013. július 12-ei dátumozással készítette el a B. városi Rendőrkapitányság osztályvezetője, K. A. r. alezredes a fokozott ellenőrzési tervről készített iratot. A „közbiztonsági akció” 2013. július 12-én 19 és 24 óra között volt érvényben, és célja „B. város és B. település illetékességi területén bűncselekmények megelőzése, körözöttek felkutatása és közlekedési szabálysértők, ittas vezetők kiszűrése” volt.

A fokozott ellenőrzés elrendelésének indoka az volt, hogy a fenti területeken a hétvégén megnövekszik a gépjárműforgalom a Balatonra és Horvátországba tartó átutazó turisták miatt, melynek következtében a balesetek, szabálysértések megelőzése, valamint rendzavaró magatartások megelőzése érdekében nagyobb létszámú rendőri erő jelenlétét látták indokoltnak az utakon.

A fokozott ellenőrzés céljaként a terv a közbiztonság növelését, a betörések, besurranások, gépjárműlopások megelőzését és megakadályozását jelölte meg. Ezen túlmenően további célként határozta meg a körözött személyek felderítését és elfogását, az ittas vezetők kiszűrését, a külföldi személyek ellenőrzését, valamint a szórakozóhelyek, szeszesitalt árusító helyek és kocsmák ellenőrzését.

A terv céljainak megvalósítása érdekében az irat előírta, hogy az akció időtartama alatt fokozottan kell ellenőrizni a szeszesitalt árusító helyeken, szórakozóhelyeken, illetve kocsmákban tartózkodó személyeket, a közlekedő gépjárművek vezetőit, járműveik hatósági engedélyének érvényességét és valóságát.

Az ellenőrzésben összesen 12 fő vett részt, melyből 6 fő a B. városi Rendőrkapitányságtól, 4 fő közterület-felügyelő, valamint 2 fő a Nemzeti Adó-és Vámhivataltól érkezett.

2) A B. városi Rendőrkapitányság megküldte a Testület részére a panaszos asztaltársaságában lévő N. Cs. magánszeméllyel szembeni intézkedésről készített dokumentációt.

N. Cs. a B. település, Fő téren található [...] Sörözőben tartózkodott, mikor öt rendőri intézkedés alá vonták. Tekintettel arra, hogy személyazonosságát a helyszínen semmilyen fényképes okmánnyal nem tudta igazolni, így öt B. települési lakásához kísérték annak érdekében, hogy személyazonosító okmányait be tudja mutatni. Vele szemben személyazonosságának megállapítását követően a fentiekben túl további intézkedést nem fogantatosítottak.

3) S. J. r. zls, a fokozott ellenőrzés parancsnoka 2013. július 13-án hivatalos feljegyzést készített arról, hogy a korábban elrendelt fokozott ellenőrzés időtartamát három órával meghosszabbítja hajnali 3 óráig. A módosítás okaként leírta, hogy a fokozott ellenőrzést 20 óra 20 perc és 22 óra 20 perc között felfüggesztették, mivel bejelentés érkezett egy tömegverekedésről.

4) A panaszossal szemben intézkedő rendőrök (D. L. r. törm. és L. J. r. zls.) 2013. augusztus 22-én készítették el jelentésüket az eseményekről.

A rendőri intézkedés okaként, valamint jogalapjaként a korábban ismertetett fokozott ellenőrzési tervet jelölték meg, így azt nem bejelentés alapján foganatosították.

A rendőri intézkedés megkezdése előtt S. J. r. zls., a fokozott ellenőrzési terv parancsnoka a vendéglátó helyiségbe belépve hangosan, jól érthetően közölte az ottlévőkkel a nevét, jelvéyszámát, rendfokozatát, és közölte az intézkedés célját is.

Ezt követően a panaszossal az intézkedő rendőrök szintén közölték nevüket, jelvéyszámukat, rendfokozatukat, valamint intézkedésük célját. A panaszos több alkalommal jelezte, hogy számára ez az intézkedés kellemetlen és sértő, annak célját nem érti. Arra hivatkozott, hogy ő Svédországban él, és az ottani rendőrhatóság csak azokat a személyeket igazoltatja, akik valamilyen bűncselekménnyel gyanúsíthatók. A panaszos többször megkérdezte azt is, hogy őt miért kell igazoltatni, ő „tisztá”. Az intézkedő rendőr azt válaszolta, hogy a parancsnoka elmondta, milyen célból intézkednek, ezért meg kell állapítania a személyazonosságát, és amennyiben ez sikerül, azt is leellenőrzi, hogy van-e ellene körözés érvényben. A panaszos a tájékoztatást megértette, és bár vonakodva, de együttműködő volt, és átnyújtotta svéd útlevelét. Őt a KIR-rendszerben leellenőrizték, melyben nem szerepelt. Az intézkedés végeztével a panaszost tájékoztatták jogorvoslati lehetőségeiről. A jelentés kiemeli, hogy a panaszossal több alkalommal is közölték intézkedésük célját.

A panaszossal normális hangnemben beszéltek, aki úgyszintén higgadtan beszélt hozzájuk. Stílusa kissé kötekedő volt, de az intézkedő rendőrök ezt betudták annak, hogy a panaszos az intézkedést megelőzően már fogyasztott alkoholt.

A panaszossal szembeni intézkedés hajnali 00 óra 40 perctől 00 óra 50 percig tartott. Vele szemben büntető-, vagy szabálysértési eljárás nem indult.

Az intézkedést a B. városi Rendőrkapitányság állományából két rendőr foganatosította, melyben közreműködött a B. Városi Önkormányzat egy közterület-felügyelője. A rendőrök és a közterület-felügyelő bevetési gyakorló egyenruhát viseltek láthatósági mellényel.

III.

A Testület 2013. július 16-án előterjesztett panasz alapján indult eljárásban a 243/2013. (VIII. 28.) számú állásfoglalásával elutasította a panaszos beadványát, mivel azt aláírásával nem erősítette meg elektronikus formabejelentő nyomtatványon előterjesztett panaszát, és így az érdemi vizsgálatra alkalmatlan volt.

A panaszos az állásfoglalás kézhezvételét követően 2013. szeptember 23-án elektronikus úton előterjesztett beadványában jelezte, hogy a Testület felhívásának megfelelően a 2013. július 18-án postára adott levelével megerősítette a beadványát.

A Testület ezt követően megvizsgálta a kézbesített küldemények jegyzékét, illetve az iktatókönyvet és megállapította, hogy a panaszos valóban határidőben eleget tett a Testület felhívásának, azonban adminisztratív hiba miatt a panaszosnak a megerősítést tartalmazó beadványa tévesen, új ügyszámra került iktatásra.

Mindezek alapján a Testület a 243/2013. (VIII. 28.) számú állásfoglalását a jelen állásfoglalásával hatályon kívül helyezte és a panaszbeadványt az alábbiak szerint érdemben vizsgálta.

IV.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) és a rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításokra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye II. cikkében rögzített emberi méltósághoz való jogát, XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát, valamint VI. cikkben foglalt személyes adatok védelméhez fűződő jogát az alábbiak szerint.

1) Az elrendelt fokozott ellenőrzéssel, illetőleg az annak keretében fogatosított igazoltatással kapcsolatosan a Testület az alábbiak szerint foglalt állást.

Az Rtv. 30. §-ának (1) rendelkezik a fokozott ellenőrzésről, mely szerint a rendőrség a bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítása, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja.

A Szolgálati Szabályzat 26. §-ának (1) bekezdése meghatározza a fokozott ellenőrzés fogalmát: „összehangolt és koncentrált rendőri szolgálati tevékenység, amelynek során a rendőrhatóság illetékességi területét vagy annak egy részét lezárják, és az ott tartózkodókat igazoltatják”.

Az Rtv. 1. § (2) bekezdése értelmében „a rendőrség az Alaptörvényben, az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében:

1. általános bűnügyi nyomozó hatósági jogkört gyakorol, végzi a bűncselekmények megelőzését, megakadályozását és felderítését,
2. szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében.”

A Testület megállapítása szerint a fenti jogszabályi rendelkezések meglehetősen tág teret biztosítanak a fokozott ellenőrzések alkalmával fogatosítható rendőri intézkedéseknek, ezen belül is elsősorban az igazoltatásnak. Ennek keretében a rendőri állomány tagjainak nem kell olyan mértékig mérlegelniük az igazoltatás konkrét okainak meglétét, mint egy olyan igazoltatás során, amelyet saját kezdeményezésre, az Rtv. 29. §-a alapján fogatosítanak, mert a fokozott ellenőrzés egyfajta „mögöttes felhatalmazást” jelent. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a fokozott ellenőrzés elrendelésével teljes mértékben megkerülhető az igazoltatás célhoz kötöttségének és megalapozottságának követelménye. Vizsgálandó, hogy a fokozott ellenőrzés keretében fogatosított igazoltatás nem volt-e indokolatlan a fokozott ellenőrzés céljainak fényében, ez pedig szükségessé teszi az ügy egyedi körülményeinek a vizsgálatát.

A panaszos előadása szerint ismerőseivel egy vendéglátóhely kültéri részénél tartózkodtak, mikor 8-10 rendőr érkezett a helyszínre és őket igazoltatták.

A rendőrségi dokumentumokból kiderül, hogy a panaszolt intézkedés területén és idejében a B. városi Rendőrkapitányság által elrendelt fokozott ellenőrzés volt érvényben, melynek keretein belül a közbiztonság növelése érdekében célul tűzték ki – többek között – a körözött személyek felderítését és elfogását, valamint a külföldi személyek ellenőrzését. A terv előírta, hogy a szórakozóhelyeken, illetve kocsmákban tartózkodó személyeket fokozottan kell ellenőrizni.

A fokozott ellenőrzési terv időbeli hatálya 2013. július 12-én 19 órától 24 óráig tartott, illetve azt egy alkalommal további 3 órával meghosszabbította az ellenőrzés parancsnoka.

A fokozott ellenőrzési terv időben és térben is jól körülhatárolt, nem terjedt ki nagyobb területre vagy hosszabb időszakra. A terv kiemelte, hogy a szórakozóhelyeken és kocsmákban lévő személyeket fokozottan kell ellenőrizni, és a panaszos a fokozott ellenőrzés időpontjában pedig a [...] Sörözőben tartózkodott. A panaszossal szembeni intézkedést tehát az ellenőrzési tervben megjelölt időintervallumban, a terv területi hatályán belül fogatosították.

Tekintettel az Rtv. 30. §-ában rögzített jogszabályi felhatalmazásra, valamint a fokozott ellenőrzési terv céljainak és az elrendelő utasításban előírt feladatoknak való megfelelésre, a panaszos igazoltatása jogszerű volt, így nem sérült személyes adatok védelméhez fűződő joga.

2) Ezen túlmenően a Testület vizsgálta azt a panaszt is, hogy a fokozott ellenőrzést a panaszos megfélemlítőnek érezte, mivel a helyszínre 8-10 rendőr érkezett.

A „közbiztonsági akció” keretein belül az ellenőrzésben összesen 12 fő vett részt, ebből 6 rendőr a B. városi Rendőrkapitányságtól, 4 közterület-felügyelő, és 2 fő a Nemzeti Adó-és Vámhivataltól. A panaszossal szemben két rendőr, valamint egy közterület-felügyelő intézkedett, akik bevetési gyakorló egyenruhát viseltek láthatósági mellénnyel.

A Rendőrség öltözködési szabályzatáról szóló 10/2010. (OT 6.) ORFK utasítás alapján a gyakorló öltözetet normatípustól függetlenül a Rendőrség valamennyi hivatásos állományú tagja viseli amennyiben az előljáró elrendeli a gyakorlatok alkalmával. Valamennyi változat kiegészül a jó láthatóságot biztosító mellénnyel, amelynek a viselése kötelező nappal és éjszaka közötti ellenőrzés, valamint közúton és közvetlenül az út mellett folytatott egyéb tevékenység során (bel- és külterületen egyaránt). Megállapítható tehát, hogy a rendőrök az előírásoknak megfelelő öltözetben intézkedtek a panaszossal szemben.

Jelentésükben az intézkedő rendőrök azt is leírták, hogy a panaszossal normális hangnemben beszéltek.

Arról azonban a Testület nem rendelkezik információval, hogy az intézkedés időpontjában hány fő tartózkodott összesen a sörözőben, a rendőrség rendelkezett-e esetleg olyan előzetes információkkal, mely a vendéglátóhelyen nagyobb rendőri erő jelenlétét indokolták, illetve hogy a 12 főből összesen hányan intézkedtek a sörözőben.

A fenti információk hiányában a Testületnek nem állt módjában állást foglalni a tekintetben, hogy a nagyobb számú rendőri jelenlét sértette-e a panaszos emberi méltósághoz való jogát.

3) A panaszos sérelmezte beadványában a vele szemben fellépő rendőrök szolgálati fellépését. Kifogásolta, hogy nem mutatkoztak be, rendfokozatukat sem közölték, és nem adtak megfelelő magyarázatot arra, hogy őt miért igazoltatják, mindössze annyit mondtak neki, hogy arra általános szűrés miatt van szükség.

Az Rtv. 20. §-a tartalmazza a rendőri intézkedés során a rendőr azonosítására vonatkozó rendelkezéseket, amelynek az a célja, hogy a rendőri intézkedések, eljárások során minden esetben kétséget kizáróan azonosítani lehessen az eljáró rendőrt. A 20. § (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt minden esetben köteles nevét, azonosító számát, illetve az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Ez alól egyetlen eset kivétel, nevezetesen, ha ez a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti (pl. azonnali beavatkozás, fellépés szükséges), ebben az esetben ugyanis az intézkedés befejezésekor kell az igazolására szolgáló lépéseket megtenni.

A szolgálati fellépés módját a Szolgálati Szabályzat 5. §-a részletezi, melynek értelmében a rendőr az intézkedést – ha annak eredményességét nem veszélyezteti – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha egyenruhát visel tisztelgéssel, és a tervezett intézkedés megjelölése és célja, valamint neve és azonosító száma közlésével kezdi meg. Az intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét is felmutatja, kivéve, ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti (ez esetben azt az intézkedést követően kell megtenni).

A szabályok egybevetéséből egyértelműen következik, hogy az azonosító szám ismertté tétele nem elegendő az azonosíthatósághoz: a névnek, valamint az intézkedés okának és céljának is el kell hangoznia az intézkedés kezdetén.

A rendőrségi dokumentumok cáfolják a panaszos állítását. A panaszossal szemben foganatosított intézkedésről készített jelentésben az szerepel, hogy Sipos József r. zls., a fokozott ellenőrzési terv parancsnoka a vendéglátó helyiségbe belépve hangosan, jól érthetően bemutatkozott, valamint közölte jelvéyszámát és az intézkedés célját is. Arra vonatkozóan nem áll a Testület rendelkezésére információ, hogy a panaszos, aki ekkor a söröző kültéri egységében tartózkodott, hallhatta-e a r. zls. tájékoztatását. Ettől függetlenül a panaszossal szemben intézkedő rendőrök a panaszoshoz érve megismételték az intézkedésük célját, és közölték vele nevüket, jelvéyszámukat és rendfokozatukat.

A fentiek alapján tehát a panaszosi és a rendőrségi előadás között ellentmondás volt, amelyet a Testület a bizonyítékok szűkös volta miatt, további bizonyítékok hiányában nem tudott feloldani, ezért nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a tekintetben, hogy az intézkedő rendőrök a fent említett kötelezettségeinek eleget tettek-e.

A rendőrségi dokumentumok sem megerősíteni, sem kizárni nem tudják a panaszosi állítást, ezért a Testület álláspontja szerint nem volt megállapítható, hogy sérült-e a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

V.

A Testület – a korábbi döntését hatályon kívül helyezve – jogszerűnek ítélte meg azon panaszos igazoltatását, akivel szemben egy érvényben lévő fokozott ellenőrzési terv alapján intézkedtek. A Testület nem tudott állást foglalni a tekintetben, hogy sérült-e a panaszos emberi méltósághoz való joga a nagyobb számú rendőri jelenlét következtében. Az egymásnak ellentmondó rendőri és panaszosi állítások miatt az intézkedő rendőrök szolgálati fellépésével (bemutatkozás, intézkedés céljának közlése) kapcsolatban a Testület nem tudta megállapítani, hogy sérült-e a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

Erre tekintettel a Testület a panasznak az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez való áttételéről döntött az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján.

Budapest, 2013. november 26.

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Fėja András
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET